

GUSTAV STRNIŠA:

Čudežno velikonočno jajcece.

Tinček gizdalinček se je šopiril kakor ošabni petelinček:

»Ej! Kako se bom postavil! Velika noč se bo nasmehnila.

Jaz bom stopil na prag v novi obleki, z mehkim kastorcem, z lepimi čevlji! Pa še robček bom imel! Lep svilen robček! Iz žepa mi bo gledal in vzbujal zavist mojih tovarišev!

Piruhe pa bom dobil povsod! Doma, pri stricu, pa še pri dveh tetah! Med piruhi se bodo blesketale lepe, zardele pomaranče, take, ki imajo toliko soka, da se kar pocedi po roki, če jo pričneš majiti.

Pa kolačev, potice in šunke? Toliko bo vsega, da v treh tednih ne bo pojedeno!«

Nejček sabejček* ga je poslušal. Ožalostil se je, ko je čul hvalisanje svojega tovariša. Mirno mu je odvrnil:

»Mi pa ne bomo imeli potic, ne piruhov, ne šunke. O pomarančah niti sanjati ne smem! Mati bodo spekli hlebec belega kruha. Pa tudi bel kruh bo dober! E, rad ga imam, saj zmerom otepamo ovsenjaka!«

Tinček se je zaničljivo nasmehnil in se obrnil od njega.

Nejček je odšel domov. Vedno bolj žalosten je postajal. Nikomur ni zavidal, da se mu je dobro godilo. Vendar mu je bilo hudo, ko se je spomnil, da bosta z materjo otepala za Veliko noč samo močnik. Edini priboljšek bo tisti beli kruhek.

»O, da bi saj dobil par piruhov! Enega bi dal materi, enega bi pa sam imel!« si je dejal.

Kmalu se je pomiril. Dospel je v gozd za vasjo, odkoder je vodila pot k njegovemu skromnemu domu.

Ko je šel skozi svoj ljubljeni domači gozd, je pozabil na vse težave. Veselo je opazoval drevje okoli sebe. Mnoga drevesa so že poganjala brstičje in veselo zelenela. Po tleh so se dramile gozdne cvetke in prijazno kukale iz tal.

Spomnil se je svojih drobnih ptičic. Vse so bile njegove dobre prijateljice! Revček je bil. Samo z ovsenjakom jim je postregel, pa so ga tako rade imele! Sedale so mu na rame. On jim je drobil svoj skromni kruhek in se veselil njihovega radostnega ščebetanja. Kar vse so priletele: kosi, penice, sinice, škorci in drugi gozdni prebivalci, še mali stržek.

Pa tudi poljski ptiči so ga poznali. Kako pač ne? Če je hitel čez njive, je grulil kakor grlica. Oponašal je jerebice in prepelice, da so prihitele. Še slavec in škrjanec sta priletela pokušat njegov ovseni kruhek.

Ko je šel zdaj zamišljen po hosti, je priletel ščinkavec, obsedel pri dečkovih nogah in ga vprašal:

»Žink, čink! Zakaj si danes tako žalosten?«

* Sabejce na Dolenjskem imenujejo uboge gostače.

»O, vidiš ga!« se je vzradostil deček. Saj nisem več žalosten! Le malo hudo mi je bilo, ko sem mislil na one srečne ljudi. Kaj jih vse čaka za Veliko noč! Jaz bom pa moral ostati pri kruhu in močniku!«

»Žink, čink! Tudi ptiči ne bodo imeli mesa in potic, ne pomaranč ne sladčic!« je odvrnil ščinkavec. Hotel je odleteti. Pa se je premislil in zletel dečku na ramo.

»Nejček sabejček! Vedno si bil dober deček! Ko sem lani spremljal svojo družico daleč na jug, sem zagledal na visokem drevesu čudovito ptico. Vsako njeno peresce je bilo druge barve. Njen kljun je bil zlat. Njen glas pa tako čudovit, da smo vsi molčali, kadar se je oglasila.

Pa je prišel zlobnež. Nastavil je ptici limanico. Ujela se je.

Žalostna je čepela na veji in nas klicala:

»Pridite! Pomagajte mi!«

Nihče se ni upal blizu. Vsak se je bal, da bo tudi sam obsedel ujet na limanici.

Zasmilila se mi je ptička, ki je tako milo gledala s svojimi smaragdnimi očmi. Zaklical sem ji:

»Čakaj! Poskusil ti bom pomagati!«

Pozval sem dva svoja tovariša. Skupaj smo zleteli na drevo, kjer je ždela žalostna jetnica. Posvaril sem tovariša:

»Nihče se ne sme preveč približati. Le s kljuni se dotaknimo limanice, ki drži ubogo ptičko! Pograbimo limanico in ptička bo padla iz nje!«

Rečeno, storjeno! Zgrabili smo limanico s kljuni. Ptica je zafrfotala in že je padla na drevo, kjer je rešena občepela.

Mi smo hoteli spustiti limanico v vodo, pa nas je kar vse tri držala.

»Zdaj pa imamo! Kar vsi trije smo vjeti,« smo si mislili in zleteli na visok hrast.

Pod njim se je hahljal studenec:

»Pridite k meni pit vodó, pa takoj vse dobro bo!«

Spustili smo se res na tla. Pomočili smo kljunčke v vodo. Limanica je takoj izgubila svojo moč. Lim se je stajal, splavala je po vodi. Bili smo rešeni!

Na vse to sem že pozabil. Pa srečam nekega dne svojo znanko, lepo ptičko. Prijazno me je pogledala in zažvrgolela:

»Ptiček moj, nisem te pozabila! Rešil si mi življenje. Kraljica ptic sem, ki tod žive. Poplačati ti hočem tvojo dobrotu!«

»Ničesar mi ni treba, lepa ptička! Sam lahko dobim, kar potrebujem, saj sem samo skromen ščinkavec!« sem ji ugovarjal. Ni odnehala:

»Sovražnik, ki me je hotel ujeti, je mogočen čarovnik. Če bi me bil ujel, bi me bil dal v zlato kletko, kjer bi mu morala vedno peti

in nesti jajčeca. On bi pa dobil tudi moč nad vsemi ptiči v naši deželi! Samo ti si bil toli pogumen, da si se upal rešiti me!

Tvoja samica bo znesla spomladi na Veliko noč jajčece. Ne sme ga valiti! Zgrabi ga s kljunčkom in ga vrzi iz gnezda na tla! Pri tem si želi, kar hočeš, vse se ti bo izpolnilo!»

Zdaj, ko je znesla moja samica jajčece, sem se spomnil čudovite ptičke. Pojdi, dam ti ga, pa ga ti spusti na tla! Želi, kar si hočeš!»

Kako vzradoščen je bil deček! Ščinkavec mu je prinesel v kljunu jajčece. Nejček je odhitel z njim domov.

»Mati! Kaj si želite za Veliko noč?« je vprašal dobro mamico.

Ona se je pošalila:

»Želim si, da bi bila naša hišica zidana. V sobici mizo, na mizi piruhov, pomaranč in sladčic. Želim si, da bi bila v dimniku gnjat! Dalje za hišico vrt in na njem polno sadnega drevja!«

»Tudi jaz želim isto!« je kriknil Nejček in vrgel jajčece na tla.

Počilo je kakor da je bil kdo s topom ustrelil. Mati se je prestrašila, da ji je zastala sapa. Nejček se je kar sesedel in zazijal:

Hišica se je stresla, stene so se razširile. Strop se je dvignil. Leseni trami so izginili. Nova, iz opeke zidana stavba je stala tam. Za hišo se je širil prostran sadni vrt. Nad hišo je vstajal dimnik, a v dimniku se je sušila debela gnjat.

Ko se je Nejče nekoliko otresel strahu, je spoznal, da se je res vse izpolnilo. V sobi je stala široka miza, raz katero so se mu smejali piruhi, pomaranče in sladčice.

»Ju-hu-hu!« je zavriskal deček...

Še danes živita on in mati. Če ne verjamete, da je vse to res, ju pojdite vprašat! Poiščite gozd za vasjo! Pojdite po stezici ob vodici! Dospeli boste do hoste. Koncem hoste stoji na parobku nova hišica. Tam vprašajte po Nejčku sabejčku. Priskakljal vam bo vesel nasproti in vam povedal prav vse in prav tako kakor jaz!

Velikonočna bajka.

1.

*Sklonil se je zvonček beli
k sestrici trobentici:
„Dober dan, soseda moja,
no — kako se ti godi?“*

2.

*Kakor vidim, vsa si nova
in veselo se smehljaš.
Kakšno pa že spet novico
nam povedati imaš?“*

3.

*„Ej, nevedni gizdalinček,
zdrami se iz svojih sanj!
Kaj ne veš, da je napočil
zopet nam vstajenja dan!“*

4.

*„Ah, saj res!“ se je začudil
zvonček, mali gizdalin,
v rosno jutro pomladansko
brž zazvonil je: cin, cin.*

5.

*In trobentica zapela
sredi solnčnih je dobrav
Kralju, ki je vstal od smrti,
tih in topel svoj pozdrav.*

6.

*A vijolica pod grmom
je odprla skromni cvet,
vse je klilo, pozdravljalo
dan vstajenja, solnce, svet!
Vinko Bitenc.*